

Четвъртък, 8 октомври 2020 г.

P9_TA(2020)0256

Противопоставяне на акт за изпълнение: Максимално допустими количества акриламид в някои храни за кърмачета и малки деца

Резолюция на Европейския парламент от 8 октомври 2020 г. относно проекта на регламент на Комисията за изменение на Регламент (ЕО) № 1881/2006 по отношение на максимално допустимите количества акриламид в някои храни за кърмачета и малки деца (D067815/03 — 2020/2735(RPS))

(2021/C 395/04)

Европейският парламент,

- като взе предвид проекта на регламент на Комисията за изменение на Регламент (ЕО) № 1881/2006 по отношение на максимално допустимите количества акриламид в някои храни за кърмачета и малки деца (D067815/03),
- като взе предвид Регламент (ЕИО) № 315/93 на Съвета от 8 февруари 1993 г. за установяване на общностни процедури относно замърсителите в храните ⁽¹⁾, и по-специално член 2, параграф 3 от него,
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2017/2158 на Комисията от 20 ноември 2017 г. за установяване на мерки за смекчаване на последиците и референтни нива за намаляване на наличието на акриламид в хранителните продукти ⁽²⁾,
- като взе предвид научното становище относно акриламид в храните, прието от Експертната група по замърсителите в хранителната верига (Експертната група CONTAM) на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) на 30 април 2015 г. и публикувано на 4 юни 2015 г. ⁽³⁾,
- като взе предвид член 5а, параграф 3, буква б) от Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽⁴⁾,
- като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3, и член 112, параграф 4, буква в) от своя Правилник за дейността,
- като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

Общи разпоредби

- А. като има предвид, че акриламидът е химично съединение, съдържащо се в храната, което се образува от естествено съществуващите вещества свободен аспарагин и захари по време на високотемпературна обработка, като пържене и печене;
- Б. като има предвид, че потребителите се излагат на въздействието на акриламид чрез промишлено произведена храна, като например чипс, хляб, бисквити и кафе, но също така и от домашното готвене, например при препичане на хляб или пържене на картофи;
- В. като има предвид, че кърмачетата, малките деца и други деца са най-изложената на опасност възрастова група с оглед на по-ниското си телесно тегло и следователно са особено уязвими; като има предвид, че е известно, че децата имат по-бърз метаболизъм поради по-голямото съотношение черен дроб/телесно тегло, което увеличава вероятността при децата да се образува по-бързо глицидамид (метаболитът на акриламид, който се образува чрез биотрансформация), което увеличава възможността за токсичност на акриламид при децата ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ ОВ L 37, 13.2.1993 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 304, 21.11.2017 г., стр. 24.

⁽³⁾ Бюлетин на ЕОБХ, 2015; 13(6):4104, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4104>

⁽⁴⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

⁽⁵⁾ Вж. Erkekoğlu, P., Baydar, T., „Toxicity of acrylamide and evaluation of its exposure in baby foods“ (Токсичност на акриламид и оценка на експозицията му в бебешки храни), Nutrition Research Reviews, том 23, брой 2, декември 2010 г., стр. 323 — 333, <https://doi.org/10.1017/S0954422410000211>

Четвъртък, 8 октомври 2020 г.

Съображения във връзка с безопасността

- Г. като има предвид, че съгласно одобрената от Съюза хармонизирана класификация и етикетирание (CLP00) акриламидът е токсичен при поглъщане, може да причини генетични дефекти, може да причини рак, причинява увреждане на органите чрез продължителна или многократна експозиция, вреден е при контакт с кожата, причинява сериозно дразнене на очите, вреден е при вдишване, предполага се, че уврежда оплодителната способност, предизвиква дразнене на кожата и може да предизвика алергична кожна реакция; като има предвид освен това, че класификацията, предоставена от дружествата на Европейската агенция по химикали (ЕЧА) в регистрациите по REACH, показва, че се предполага, че това вещество уврежда оплодителната способност или плода ⁽⁶⁾;
- Д. като има предвид, че освен това в някои области на мозъка, свързани с паметта, ученето и когнитивните функции, се наблюдава дегенериране на периферните нерви и на нервните окончания ⁽⁷⁾;
- Е. като има предвид, че научното становище на Експертната група CONTAM от 30 април 2015 г. относно акриламида в хранителните продукти ⁽⁸⁾ установи въз основа на всички налични данни четири възможни критични крайни точки за токсичността на акриламид, т.е. невротоксичност, въздействие върху репродукцията при мъжете, токсичност за развиващата се организъм и канцерогенност; като има предвид, че Експертната група CONTAM също така отбеляза, че акриламидът е мутаген за зародишните клетки и че понастоящем не съществуват установени процедури за оценка на риска, като се използва тази крайна точка; като има предвид, че по-специално Експертната група CONTAM потвърди предходните оценки, според които акриламидът в хранителните продукти потенциално повишава риска от развиване на рак при потребителите от всички възрастови групи.
- Ж. като има предвид, че токсичността на акриламида беше призната още през 2002 г. в съвместен доклад на ФАО и СЗО ⁽⁹⁾; като има предвид, че акриламидът е класифициран като „вероятен канцероген за човека“ от Международната агенция за изследване на рака (IARC) ⁽¹⁰⁾, като „вещество, за което се очаква в рамките на разумното да бъде канцероген за човека“ от Националната програма на САЩ за токсикология (NTP) ⁽¹¹⁾ и като „вероятен канцероген за човека“ от Агенцията на САЩ за опазване на околната среда (EPA) ⁽¹²⁾;
- З. като има предвид, че свойствата на акриламида, нарушаващи функциите на ендокринната система, са обсъдени в няколко научни изследвания ⁽¹³⁾ и спешно се нуждаят от проучване;

⁽⁶⁾ ЕЧА, Информационна карта за акриламид, https://echa.europa.eu/de/substance-information/-/substanceinfo/100.001.067?_dissubinfo_WAR_dissubinfoportlet_backURL=https%3A%2F%2Fecha.europa.eu%2Fhome%3Fp_id%3Ddissimplesearchhomepage_WAR_disssearchportlet%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D2%26_dissimplesearchhomepage_WAR_disssearchportlet_sessionCriteriaId%3D. Вж. също ЕЧА, Резюме на класификацията и етикетиранието, <https://echa.europa.eu/de/information-on-chemicals/cl-inventory-database/-/discli/details/104230>: канцерогенно 1B (предполага се), мутагенно 1B (предполага се), токсично за репродукцията 2 (предполага се), кожна сенсibilизация 1 и СТОО 1 (специфична токсичност за определени органи — засягаща нервната система при повтаряща се експозиция).

⁽⁷⁾ Summary and conclusions of the sixty-fourth meeting of the Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives (JECFA) (Обобщение и заключения от шестдесет и четвъртото заседание на Съвместния експертен комитет към ФАО/СЗО по хранителните добавки (СЕКХД), 8– 17 февруари 2005 г., <http://www.fao.org/3/a-at877e.pdf>. Вж. също Matoso, V., Bargi-Souza, P., Ivanski, F., Romano, M.A., Romano, R.M., „Acrylamide: A review about its toxic effects in the light of Developmental Origin of Health and Disease (DOHaD) concept“ (Акриламид: Преглед на неговото токсично въздействие в контекста на концепцията за развиващия се произход на здравето и болестите (DOHaD), Food Chemistry, 15 юни 2019 г.; 283:422-430, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30722893/>

⁽⁸⁾ Бюлетин на ЕОБХ, 2015; 13(6):4104, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4104>

⁽⁹⁾ Доклад на съвместна консултация на ФАО/СЗО, „Health Implications of Acrylamide in Food“ (Последици за здравето в резултат на акриламида в храните), 25– 27 юни 2002 г., <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42563/9241562188.pdf?sequence=1>

⁽¹⁰⁾ „IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans“ (Монографии на IARC за оценка на канцерогенните рискове за човека), Some Industrial Chemicals, IARC, Лион, Франция, 1994 г., <https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Some-Industrial-Chemicals-1994>. Вж. също Zhivagui, M., Ng, A.W.T., Ardin, M., и др., „Experimental and pan-cancer genome analyses reveal widespread contribution of acrylamide exposure to carcinogenesis in humans“ („Експериментални анализи и анализи на панраковия геном разкриват голям принос на експозицията на акриламид за канцерогенеза при хората“), Genome Research, 2019; 29(4):521-531, https://www.iarc.fr/wp-content/uploads/2019/03/pr267_E.pdf

⁽¹¹⁾ Report on Carcinogens, Acrylamide, National Toxicology Program, Department of Health and Human Services (Доклад относно канцерогените, Акриламид, Национална токсикологична програма, Министерство на здравеопазването и обществените услуги), четиринадесето издание 2016 г., <https://ntp.niehs.nih.gov/ntp/roc/content/profiles/acrylamide.pdf>

⁽¹²⁾ Toxicological Review of Acrylamide (CAS No. 79-06-1) (Токсикологичен преглед на акриламида (CAS № 79-06-1), март 2010 г., Агенция на САЩ за опазване на околната среда, Вашингтон DC, <https://nepis.epa.gov/Exec/zyPDF.cgi/P1006QL0.PDF?Dockey=P1006QL0.PDF>

⁽¹³⁾ Matoso, V., Bargi-Souza, P., Ivanski, F., Roman, M.A., Romana, R.M., „Acrylamide: A review about its toxic effects in the light of Developmental Origin of Health and Disease (DOHaD) concept“ (Акриламид: Преглед на неговото токсично въздействие в контекста на концепцията за развиващия се произход на здравето и болестите (DOHaD), Food Chemistry 283 (2019 г.), стр. 422 — 430, <https://www2.unicentro.br/ppgvet/files/2019/11/3-Acrylamide-A-review-about-its-toxic-effects-in-the-light-of-Developmental-Origin-of-Health-and-Disease-DOHaD-concept.pdf?x26325>, Kassotis, C.D., и др., „Endocrine-Disrupting Activity of Hydraulic Fracturing Chemicals and Adverse Health Outcomes After Prenatal Exposure in Male Mice“ (Нарушаваща функциите на ендокринната система активност на хидравличното разбиване на химикали и неблагоприятни последици за здравето след пренаталната експозиция при мъжки мишки), Endocrinology, декември 2015 г., 156(12):4458–4473, <https://academic.oup.com/endo/article/156/12/4458/2422671>, Hamdy, S.M., Baker, H.M., Eskander, E.F., Sayed, O.N., „Effect of acrylamide on some hormones and endocrine tissues in male rats“ (Въздействие на акриламид върху някои хормони и ендокринни тъкани при мъжки плъхове), Human & Experimental Toxicology, 2012 г., 31(5):483-91, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0960327111417267>

Четвъртък, 8 октомври 2020 г.

Принцип на предпазните мерки

- И. като има предвид, че член 191, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) определя принципа на предпазните мерки като един от основните принципи на Съюза;
- Й. като има предвид, че съгласно член 168, параграф 1 от ДФЕС „[п]ри разработването и изпълнението на всички политики и дейности на Съюза се осигурява високо равнище на закрила на човешкото здраве“;

Специфични правни изисквания

- К. като има предвид, че член 2, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕИО) № 315/93 предвиждат, че на пазара не се пускат храни, съдържащи замърсител в количество, което е неприемливо от гледна точка на общественото здраве, и по-специално на токсикологично ниво, и че нивата на замърсителите се поддържат възможно най-ниски, като се следват добрите практики на всички етапи от производството на храни;
- Л. като има предвид, че Регламент (ЕС) 2017/2158 изисква от стопанските субекти в хранителната промишленост да прилагат мерки за смекчаване на последиците и да извършват определени дейности за намаляване на нивата на акриламид в определени храни, за да се гарантира, че нивата на акриламид в техните продукти остават под „референтните нива“, които се използват за проверка на ефективността на мерките за смекчаване на последиците чрез вземане на проби и анализ;
- М. като има предвид, че референтните нива, определени в Регламент (ЕС) 2017/2158, се прилагат от април 2018 г. и Комисията да ги преглежда на всеки три години, като първият път е в срок от три години след влизането в сила на посочения регламент, с цел да се определят по-ниски нива⁽¹⁴⁾;
- Н. като има предвид, че липсват референтни нива за няколко категории продукти, като например зеленчуков чипс, крокети или оризови крекери, за някои от които е доказано, че съдържат високи нива на акриламид; като има предвид, че Препоръка (ЕС) 2019/1888 на Комисията⁽¹⁵⁾ определя неизчерпателен списък на категориите храни, които следва да бъдат подложени на мониторинг за наличието на акриламид;
- О. като има предвид, че в съответствие с член 2, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 315/93 Комисията може при необходимост да определи пределно допустимо количество за определени замърсители с цел опазване на общественото здраве; като има предвид, че все още не е определено пределно допустимо количество за акриламид в храните; като има предвид, че в съображение 15 от Регламент (ЕС) 2017/2158 се посочва, че в допълнение към мерките за смекчаване на последиците следва да се обмисли определянето на максимални нива на акриламид в хранителни продукти;

Проектът на регламент на Комисията

- П. като има предвид, че проектът на регламент на Комисията признава значението на това нивата на акриламид в храните да бъдат толкова ниски, колкото е разумно достижимо;
- Р. като има предвид, че проектът на регламент на Комисията предлага да се определят максимално допустими количества само за две много специфични категории храни, а именно за „бисквити и сухари за кърмачета и малки деца“ (150 µg/kg, което съответства на настоящото референтно ниво) и за „детски храни, преработени храни на зърнена основа за кърмачета и малки деца с изключение на бисквити и сухари“ (50 µg/kg, което е дори с 10 µg/kg по-високо от сегашното референтно ниво от 40 µg/kg);
- С. като има предвид, че данните за наличието на веществото, на които Комисията е основала своя проект на регламент, произтичат от периода 2015 — 2018 г.; като има предвид, че за да може Регламент (ЕС) 2017/2158 да окаже въздействие върху нивата на акриламид в хранителните продукти, разумно може да се очаква, че производителите на храни са достигнали поне досега референтната стойност, установена преди три години;

Състояние на пазара и оценка на проекта на регламент на Комисията

- Т. като има предвид, че изследванията, проведени през есента на 2018 г. от десет организации на потребителите в цяла Европа⁽¹⁶⁾, показват, че редица продукти, които не попадат в двете категории, уредени в проекта на регламент на Комисията, като например бисквити и вафлени кори, често се консумират от деца на възраст под три години; и някои от тези продукти очевидно се предлагат на пазара на деца (т.е. дизайн на опаковката с анимационни символи, които привличат децата); като има предвид, че подобна ситуация може да се очаква за продукти като крекери или зърнени закуски;

⁽¹⁴⁾ Член 5 и съображение 11 от Регламент (ЕС) 2017/2158.

⁽¹⁵⁾ Препоръка (ЕС) 2019/1888 на Комисията от 7 ноември 2019 г. относно мониторинга за наличието на акриламид в определени храни (ОВ L 290, 11.11.2019 г., стр. 31).

⁽¹⁶⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

Четвъртък, 8 октомври 2020 г.

- У. като има предвид, че референтното ниво за „бисквити и вафлени кори“ (350 µg/kg) и референтното ниво за „бисквити и сухари за кърмачета и малки деца“ (150 µg/kg) се различават значително, без родителите да бъдат информирани за разликата по отношение на търсеното максимално съдържание на акриламид;
- Ф. като има предвид, че също така беше установено, че за бисквитите и вафлените кори една трета от изпитваните продукти са били на референтното ниво или над него, а от бисквитите и вафлите, идентифицирани като „често консумирани от деца на възраст под три години“, близо две трети не биха надхвърлили референтното ниво, определено за категорията „бисквити и сухари за кърмачета и малки деца“;
- Х. като има предвид, че е безспорно, че наличието на акриламид в храните може да бъде сведено до минимум чрез прилагане на подходящи мерки за смекчаване на последиците⁽¹⁷⁾; като има предвид, че за всички категории храни е доказано, че е възможно да се произведат продукти с ниско съдържание на акриламид⁽¹⁸⁾;
- Ц. като има предвид, че по отношение на проекта на регламент на Комисията както данните от проучванията на потребителите⁽¹⁹⁾ през 2018 г., така и данните за наличието на веществото, получени от базата данни на ЕОБХ за периода 2015 — 2018 г., показват, че по-ниски нива от предложените 150 µg/kg и 50 µg/kg са били лесно постигнати от много голямо мнозинство от производителите и в двете категории хранителни продукти; като има предвид, че може да се предположи, че почти всички продукти могат да достигнат тези нива днес; като има предвид, че поради това са необходими по-строги нива, за да се създаде стимул за по-нататъшно намаляване;
- Ч. като има предвид, че определянето на максимално допустими количества очевидно улеснява прилагането на правилата относно акриламида от страна на държавите членки; като има предвид, че при все това максимално допустимите количества трябва да бъдат определени в съответствие с принципа АЛАРА („толкова ниски, колкото е разумно достижимо“), както е посочено в член 2 от Регламент (ЕИО) № 315/93;
- Ш. като има предвид, че в заключение нивата, предложени в проекта на регламент на Комисията, вече лесно се постигат от повечето продукти на пазара и че е доказано, че могат да бъдат постигнати по-ниски нива, без да са необходими големи усилия;

Допълнителни съображения

- Щ. като има предвид, че допълнителни научни изследвания биха могли да помогнат да се разберат причините за голямата променливост на нивата на акриламид в рамките на категориите храни и да се набележат стратегии, насочени към свеждане до минимум на образуването на акриламид;
- АА. като има предвид, че мониторингът на ефективността на правилата относно акриламида е от решаващо значение; като има предвид, че това означава, че държавите членки трябва да извършват достатъчно ефективни и чести проверки и да събират данни за наличието на акриламид;
- АБ. като има предвид, че кампаниите за информиране на обществеността могат да спомогнат за повишаване на осведомеността на потребителите относно продукти с потенциално по-високо съдържание на акриламид и да ги информират как да ограничат експозицията на акриламид при готвене;
1. се противопоставя на приемането на проекта на регламент на Комисията;
 2. счита, че проектът на регламент на Комисията е несъвместим с целта и съдържанието на Регламент (ЕИО) № 315/93;
 3. счита, че поддържането на високи нива на акриламид в храните може да има неблагоприятно въздействие върху здравето на европейските потребители; поради това счита, че е от изключително значение да се намалят нивата на акриламид в храните;
 4. счита, че предложеното максимално допустимо количество за акриламид в категорията храни „детски храни, преработени храни на зърнена основа за кърмачета и малки деца с изключение на бисквити и сухари“ следва да бъде определено под и със сигурност не над настоящото референтно ниво от 40 µg/kg;

⁽¹⁷⁾ Вж. Регламент (ЕС) 2017/2158.

⁽¹⁸⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

⁽¹⁹⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

Четвъртък, 8 октомври 2020 г.

5. счита, че предложеното максимално допустимо количество за акриламид в категорията храни „бисквити и сухари за кърмачета и малки деца“ следва да бъде ясно определено под настоящото референтно ниво от 150 µg/kg;
 6. отправя искане към Комисията да определи строги максимални нива не само за двете категории продукти, предложени в проекта на регламент на Комисията, но и за други категории продукти, като най-неотложно е определянето на максимални нива за бисквити и сухари, които не попадат в специфичната категория „бисквити и сухари за кърмачета и малки деца“;
 7. очаква преразглеждането на референтните нива до април 2021 г. с оглед на тяхното намаляване; настоява референтните нива да отразяват непрекъснатото намаляване на наличието на акриламид в храните и да бъдат ориентирани към изпълнителите с най-добри резултати, за да се стимулират допълнителните усилия от страна на производителите;
 8. приветства Препоръка на Комисията (ЕС) 2019/1888 от 7 ноември 2019 г. относно мониторинга за наличието на акриламид в определени храни; настоява да се определят бързо референтни нива (евентуално следвани от максимални нива) за категориите продукти, за които се окаже, че съдържат високи нива на акриламид;
 9. отправя искане към Комисията и държавите членки да засилят научните изследвания относно образуването на акриламид в храните с оглед определяне на стратегии, насочени към свеждане до минимум на образуването на акриламид; изисква от Комисията и държавите членки да стимулират научните изследвания относно възможните свойства на акриламид и глицидамид, които нарушават функциите на ендокринната система;
 10. призовава държавите членки да увеличат капацитета си за контрол на храните с цел мониторинг на ефективността на правилата относно акриламида и да събират, публикуват и предават на ЕОБХ данни за наличието на акриламид;
 11. отправя искане към Комисията и държавите членки да информират обществеността за категориите продукти с потенциално по-високо съдържание на акриламид и за стратегиите за ограничаване на експозицията на акриламид при готвене;
 12. отправя искане към Комисията да оттегли своя проект на регламент и да внесе нов проект в комисията;
 13. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.
-